

Eksempel på journalistisk arbejde - læs mere på www.moxtell.dk
Artiklen har været udgivet i "Økologi & Erhverv" 1. juli 2011

Økolog version 2.0

20-årige Rasmus Vestergaard Madsen stiller op for Enhedslisten til folketingsvalget og vil både være økologisk landmand og pædagog

*Tekst og foto:
Morten Telling*

I vinduet på Rasmus Vestergaard Madsens værelse står et foto af hans mormor og morfar, taget foran hoveddøren på deres lille gård. Rasmus er overbevist om, at det var de mange besøg på morfarens gård, der gjorde, at han gennem det meste af sin barndom altid drømte om at blive landmand.

- Det var et meget lille landbrug på kun 30 tønder land, min morfar havde, erindrer Rasmus.
- Jeg elskede at være på ferie hos mormor og morfar. Så kunne jeg hygge med mormor indenfor og så gå ud og rode med jord og dyr sammen med morfar.

I praktik som økolandmand

Rasmus er kun 20 år gammel og er ved at uddanne sig til økologisk landmand på Kalø Økologisk Landbrugsskole. Lige nu er han i fuld gang med den første praktikperiode på i alt 15 måneder, hos sin praktik-vært Anders Peter Laustsen ved Havndal lidt syd for Mariager Fjord.

Det er en stor bedrift spredt over to ejendomme med i alt 750 hektar jord og 450 malkekøer, og der er ni medarbejdere.

- En af de gode ting ved Anders er, at han har det pædagogiske princip, at man skal prøve alt, mens man er her, så man får styr på alle aspekterne ved landbrugsproduktionen. Lige nu er jeg ved at blive lært op i at styre malkebotterne, selv om de volder en del problemer, siger Rasmus.

Ingen landbrugsbaggrund

Modsat mange andre unge landbrugsstuderende har Rasmus ikke nogen egentlig landbrugsmæssig baggrund, udover sine barndomsminder fra morfarens gård og en onkel som er konventionel svineproducent. Han er vokset op i et almindeligt rækkehus i Tranbjerg ved Århus. Hans mor er socialpædagog og hans far ingeniør.

- Jeg tror egentlig, det er meget typisk for os elever på Kalø Økologisk Landbrugsskole, fortæller Rasmus.
- De fleste af os har ikke en baggrund i landbruget. Der er f.eks. en fra København, som har boet de sidste mange år på en husbåd inde midt i byen. Men noget af det, der gør det særligt, er, at vi udover at ville uddanne os til landmænd har et værdifællesskab i økologien.
- Jeg tror faktisk, det ind imellem kan være en fordel, at vi ikke har landbruget med hjemmefra. Det gør, at vi møder det på en anden måde. Vi er ikke så forudindtagede og kan måske tænke lidt mere innovativt end dem, der har en helt fasttømret idé med hjemme fra om, hvordan man skal gøre tingene. Men naturligvis er der også fordele ved at have en praktisk erfaring med landbruget med i bagagen, erkender Rasmus.

En seriøs forening

Interessen for økologi har Rasmus med hjemmefra.

- Noget af det, der tænder mig ved økologi, er det medmenneskelige aspekt. At man skal tage vare på næste generation og på de dyr og den natur, vi som landmænd skal arbejde med, fastslår Rasmus.

Det var interessen for miljøet og økologien, som fik Rasmus til som kun 13-årig i 2004 at melde sig ind i Økologisk Landsforening som forbrugermedlem.

- Økologisk Landsforening er en skidegod forening, siger Rasmus begejstret.
- Det er en god ting at samle alle interesse-grupperne inden for det økologiske felt i én og samme forening. Jeg synes, foreningen udfordrer økologikravene på en konstruktiv måde. Det er en meget seriøs forening.

Skulle Rasmus nævne noget, han mener, foreningen kunne gøre bedre, skulle det være at forsøge at få gjort foreningsformen mere attraktiv, men han erkender, det er noget af en udfordring, som han heller ikke selv har det endegyldige svar på. Derimod mener han, foreningen godt kunne støtte mere op om Kalø Landbrugsskole.

- Kalø er den eneste rent økologiske landbrugsskole. Den burde man promovere alt det, man kan - ikke fordi det er Kalø, men fordi den er økologisk, siger Rasmus og pointerer, at man naturligvis stadig skal forsøge at påvirke de andre landbrugsskoler til at få mere økologi på skemaet.

- Foreningen kunne måske også godt trænge til at få lidt flere holdninger fra os unge. Man kunne måske have et panel af unge, som man kunne få nogle inputs fra, men det skal ikke være formaliseret som en egentlig ungdomsorganisation, så bliver det for tungt, mener Rasmus.

Politisk aktiv som 14-årig

Interessen for økologien var også medvirkende årsag til, at Rasmus blev politisk aktiv og meldte sig ind i Enhedslisten som kun 14-årig. I dag stiller han op som folketingskandidat for partiet i Århus Syd.

- Man redder jo ikke verden ved bare at melde sig ind i et parti, man skal også være aktiv, siger Rasmus.
- Jeg er jo vokset op med Anders Fogh og Lars Løkke og har det meste af mit liv været vidne til, at den ene besparelse efter den anden har ramt de områder, som berørte mig som f.eks. skolerne, bibliotekerne, gymnasierne og landbrugsuddannelserne. Samtidig er jeg meget enig i Enhedslistens syn på økologi, landbrug og miljø, så det var helt naturligt for mig at blive medlem af Enhedslisten. Og økologi er sådan en positiv sag at arbejde for.

Dansk landbrugs redning

For Rasmus kan økologi blive en vej til at sikre en bedre og mere bæredygtig udvikling af dansk landbrug.

- Man burde fokusere meget mere på specialproduktion og økologi. Det mantra med 'størst og billigst', som dansk landbrug kører efter lige i øjeblikket, er ikke vejen frem, mener Rasmus.
- De øgede miljøkrav, som kommer fra blandt andet EU, dem har økologien jo allerede svaret på langt hen ad vejen. Samtidig stiger efterspørgslen på økologiske fødevarer, så det skal nok komme lige så stille og roligt.

Ingen økologi på de danske landbrugsskoler

Der er dog det problem, at der mangler økologiske landmænd til at løfte opgaven. Derfor er det ifølge Rasmus også et stort problem, at der kun sjældent udbydes undervisning i økologi på de danske landbrugsskoler.

- Jeg ved, at økologi udbydes som valgfag på nogle af skolerne, men da økologi stadig nærmest er et skældsord på mange skoler, så tør folk ikke melde sig til, og undervisningen i faget bliver ikke til noget, siger Rasmus ærgert.

- Man burde efter min mening gøre økologi til et obligatorisk fag, for det er jo noget, eleverne i det mindste bør have et vist kendskab til. Der bør også udarbejdes noget nyt undervisningsmateriale. Der findes mig bekendt ikke noget undervisningsmateriale om økologi, udover den grundbog vi sidder med, som er skrevet af lærere fra den økologiske landbrugsskole for snart ti år siden. Alle landbrugsskoleelever burde tage ud og se og opleve en økologisk gård i undervisningsforløbet og få præsenteret tallene, der dokumenterer, at økologi reelt kan betale sig og ikke er så umuligt at praktisere, som kritikerne påstår. Der er stadig mange fordomme om økologi, og de trives på de konventionelt indstillede skoler. Og så skal folk da vide, at der findes en ren økologisk landbrugsskole. Jeg har oplevet rigtig mange, der slet ikke anede, Kalø eksisterede, siger Rasmus, der tydeligvis er meget glad for sin landbrugsskole.

- Vi er som én stor familie derude, og det er et fantastisk sted, fordi det ikke er særligt stort og virker meget overskueligt. Der er en meget stor grad af åbenhed fra lærernes og ledelsens side. Har man en god idé til noget, så vil skolen sjældent stille sig i vejen for den, erklærer Rasmus.

Drømmen om livet på landet

På trods af sin unge alder er det allerede, som om det ligger en del år tilbage i tiden, at Rasmus hyggede sig med sin morfar på den lille gård. Nu er hans elskede morfar død, gården er solgt og mormoren kommet på plejehjem, men barnedrømmen om et idyllisk liv på landet har Rasmus stadig. Dog ikke udelukkende som økologisk landmand.

- Siden jeg var 12 år, har jeg skiftet mellem at ville være landmand og pædagog. Så umiddelbart efter, at jeg har færdiggjort min landmandsuddannelse, regner jeg da også med at starte på pædagogstudiet, siger Rasmus med et skævt smil. Og han har allerede en plan for fremtiden.

- Jeg har en drøm om at få fat i en landejendom og starte et værested for socialt belastede unge eller noget i den stil, fortæller Rasmus.

- Så kan jeg kombinere min landmandsuddannelse med det pædagogiske og bruge det til at hjælpe andre. Faktisk er modellen med mindre, økologiske landbrugsenheder efter min mening en meget sundere måde at leve på, der ligger godt i tråd med hele den økologiske tanke. De færreste af os unge økologer - i alt fald os fra Kalø - har lyst til at sidde med to-tre-cifret milliongæld resten af livet, for at kunne få lov til at eje og drive en stor gård. Det burde være muligt at leve på en anden måde og af en mindre, økologisk produktion. Ideen med sociale væresteder med økologisk landbrugsproduktion er, som så meget andet Rasmus foretager sig, ikke bare en løs tanke. De er allerede fire venner, der seriøst arbejder hen imod at gøre drømmen til virkelighed inden for nogle år. Med lidt fantasi kan man næsten forestille sig, at hans morfar sidder og smiler stolt af sit barnebarn et sted.